

# HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr  
2486-12

meddelad i Stockholm den 26 april 2013

## **KLAGANDE**

Individ- och familjenämnden i Landskrona kommun  
261 80 Landskrona

## **MOTPART**

AA

## **ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**

Kammarrätten i Göteborgs dom den 19 april 2012 i mål nr 3665-12

## **SAKEN**

Bistånd enligt socialtjänstlagen

---

## **HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE**

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

## **BAKGRUND**

Individ- och familjenämnden beviljade AA ekonomiskt bistånd med 938 kr avseende kostnader vid umgänge med hans dotter. Beloppet utbetalades i förskott. Efter det att nämnden funnit att han inte haft några kostnader för umgänget tog nämnden upp beloppet som en inkomst när den utredde förutsättningarna för beviljande av försörjningsstöd för en kommande biståndsperiod. AA överklagade

Dok.Id 133594

**Postadress**  
Box 2293  
103 17 Stockholm

**Besöksadress**  
Birger Jarls torg 13

**Telefon**  
08-561 676 00

**E-post:**  
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

**Telefax**  
08-561 678 20

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00-16:30

beslutet hos Förvaltningsrätten i Malmö och anförde bl.a. att han inte haft någon inkomst. Förvaltningsrätten fann att nämnden inte hade rätt att kvitta en del av tidigare utbetalat försörjningsstöd genom att räkna den som inkomst i en senare biståndsperiod för vilken klaganden var berättigad till ekonomiskt bistånd. Förvaltningsrätten biföll därför överklagandet och ålade nämnden att utge beloppet i fråga. Nämnden överklagade förvaltningsrättens dom hos Kammarrätten i Göteborg som i det nu överklagade avgörandet gjorde samma bedömning som förvaltningsrätten och avslog överklagandet.

#### **YRKANDEN M.M.**

*Nämnden* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen fastställer nämndens beslut och anför bl.a. följande.

Det utbetalade biståndet är att betrakta som en inkomst då det utbetalats för det specifika syftet att vara bistånd till de kostnader som AA skulle ha i samband med umgänge med sitt barn. Då umgänget har skett utan kostnad för honom har han erhållit bistånd utöver det som han bedöms vara berättigad till för sitt eget behov. AA har således haft mer pengar till sitt förfogande än han kan anses ha behov av enligt beräkning utifrån riksnorm och detta kan korrigeras vid en normberäkning, enligt Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd (SOSFS 2003:5) och nyare kammarrättspraxis.

AA har fått tydlig information och har haft alla möjligheter att planera sin ekonomi utifrån det egna ansvaret och spara de 938 kr som utbetalats för umgänge.

Möjlighet att återkräva beloppet med stöd av 9 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, saknas eftersom AA inte uttryckligen frivilligt velat betala tillbaka beloppet. Talan enligt 9 kap. 3 § SoL kan väckas endast om den enskilde kan förmodas bli självförsörjande inom en snar framtid. I detta fall har nämnden gjort bedömningen att han inte torde vara självförsörjande inom en snar framtid.

Det är inte fråga om kvittning utan om korrigerig av den utbetalning som har gjorts. Detta är det bästa sättet i föreliggande ärende.

AA har inte yttrat sig i målet.

## **SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**

### *Rättslig reglering*

Enligt 4 kap. 1 § SoL har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

I 9 kap. 1 § SoL anges att om någon genom oriktiga uppgifter eller genom underlåtenhet att lämna uppgifter eller på annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § utgetts obehörigen eller med för högt belopp, får socialnämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

Av 9 kap. 3 § SoL framgår att om socialnämnden vill föra talan om ersättning som en enskild inte återbetalar frivilligt för ekonomisk hjälp som avses i 9 kap. 1 § ska nämnden väcka talan hos förvaltningsrätten inom tre år från det att kommunens kostnader uppkom. Talan om ersättning får inte bifallas, om den ersättningskyldige genom att återbetala kostnaden eller en del av denna kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt eller annars synnerliga skäl talar mot bifall till ersättningsanspråket.

Enligt 9 kap. 4 § SoL får socialnämnden helt eller delvis efterge den ersättningsskyldighet som avses i 9 kap. 1 §.

*Högsta förvaltningsdomstolens bedömning*

I målet är utrett att AA beviljats ett ekonomiskt bistånd om 938 kr avseende kostnader som skulle uppkomma under ett umgänge med hans dotter. Det är vidare utrett att kostnaderna i fråga inte uppstod.

En socialnämnd kan i en sådan situation återkräva beloppet genom en frivillig uppgörelse med sökanden. Om en uppgörelse inte kan komma till stånd kan nämnden antingen väcka talan om förutsättningar föreligger för detta eller efterge ersättningsskyldigheten. Det finns inte något utrymme för en korrigering eller kvittning av det slag som är aktuellt i målet. Överklagandet ska således avslås.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Eskil Nord, Anita Saldén Enérus, Christer Silfverberg och Thomas Bull.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Kristina Andersson.